



URBAN EXPLORATION

Nagyvárosi Indiana Jones-ok

Hogy extrém sport, műélvezet vagy veszélyes hóbort, arról megoszlanak a vélemények, mindenesetre korunk egyik legérdekesebb hobbija az urban exploration, vagy becenevén az urbex. Képviselői elhagyott épületekbe, katakombákba, csatornába és lezárt területekre lógnak be, hogy felfedezzék maguknak és lefotózzák a városi környezet azon zugait, amiket a legtöbben sosem láthatnak.



Amit csinálnak, az sok esetben kockázatos és illegális, az egyik legismertebb hazai urbexes, a kalandjait blog formájában meg is örökítő Altomán Acelin szerint azonban nem (csak ettől izgalmas ez a rendhagyó tevékenység.

– *Mindig tudja valaki, hogy hova mész, amikor elindulsz?*

– Most már igyekszem szólni legalább egy embernek. Nem mindig volt így, de egy-két hónapja egy „kaland” hatására változtattam, az történt ugyanis, hogy eltűntem, a barátnőm pedig az összes barátomat és rokonomat riasztotta, mert nem tudta, hol lehetek. Az egész egy félreértés miatt alakult így, én végig a barátnőm szobájában voltam, csak elkerültük egymást, és sem telefonom, sem internetem nem volt, így nem lehetett elérni. Amikor láttam őt sírni, meg a barátaimat kiborulni, fölébredt bennem egy újfajta felelősségtudat. Ha csak kimegyek pár fotót lőni, vagy nagyon spontán jön rám a mehetnék, akkor most sem szólok, de egyébként törekszem rá, hogy legalább egy ember tudja, merre járok. Nem is árt.

– *Fontos a kockázat számodra? Mi motivál: hogy olyan helyeket láss, amiket más nem, a hangulat, vagy az adrenalin?*

– A kíváncsiság miatt mentem be először egy elhagyatott házba, tehát az vonzott be, de az adrenalin tartott meg. Beszélhetünk kockázatról is, de sok tényező összessége ez, és nehéz megmondani, mi mennyire számít. Inkább ingergazdagságnak nevezném, nem is adrenalinak. Bemész, mert kíváncsi vagy, és utána egy nagyon komplex ingerélményt kapsz: fantasztikus dolgokat látsz, érzed az atmoszférát, alkalmasint félsz is, és mindig nagyon komoly szabadságérzést ad, hogy ott állsz a város felett, vagy olyan helyen jársz, ahol más nem. Ez az egész áll össze egy olyan élménycsomaggá, ami nehezen überelhető. Az



A CD-ken és DVD-ken kívül Altomán Acelin találkozott már szétrombolt kazánok között egy gyerekjáték darabjával, és elhagyott gyárban kenyérpíróval is. A „lonely chair”, azaz „magányos szék” pedig kifejezett szakszó az urbexesek körében, illet ugyanis szinte mindenhol látni.

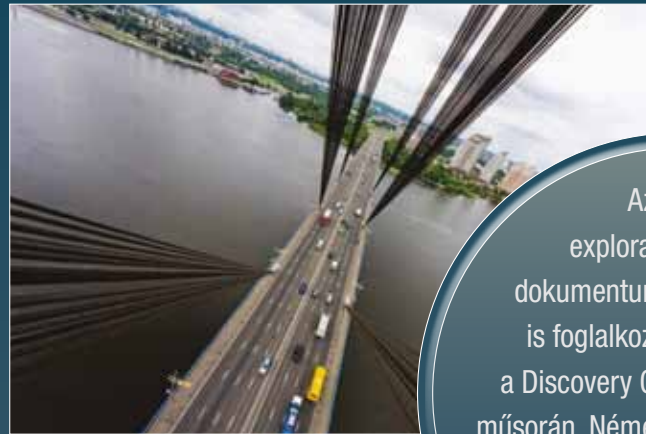
elmúlt hónapokban kicsit kevesebbet mentem, és akkor azt éreztem, hogy ezt semmi nem pótolja.

– *Ezek után érdekelne, hogy az érdeklődési köröd mennyire fedi le azt, amit csinálsz. Vonzódsz mondjuk az építészethez vagy a falmászásához?*

– Meg lehet különböztetni embertípusokat azok közt, akik ezt csinálják: van, aki fotózni szeret, van, aki történész beállítottságú, és van, aki építész. Én egyik sem vagyok. Fotózni szeretnék megtanulni, mert sok kommentet kapok a blogon, hogy ilyen jó helyeket miért ilyen rossz képeken örökítek meg, és ez teljesen jogos, de én valahol egyik típusba sem tartozom. Csak kíváncsi vagyok, és azt a szabadságélményt keresem, amiről az előbb beszéltem. Illetve még az is tagadhatatlan, hogy magasságmániás vagyok, de ez nem megelőzte azt, amit „csinálok”, hanem éppen fordítva: a többi tevékenységi körömet igazítottam hozzá, vagyis elvégeztem az ipari alpinista tanfolyamot, mert azt gondoltam, ha az emberek ettől általában félnek, én meg nem, és ez még pénzzé is tehető, akkor jól jár mindenki. Tervezem most egyébként egy kaszkadőriskola elvégzését is, ami ugyan nem kötődik szorosan ide, de szintén az adrenalinhajhászatról szól.

– *Vannak olyan képességek, amikre feltétlenül szükség van ahhoz, hogy az ember urbexes legyen? Esetleg leírható az az ember-típus, akiből valószínűleg ilyen kalandor válik?*





– Azért nehéz kérdés ez, mert önmagát nehezen ítéli meg ember, én pedig ebbe egyszerűen belenőttem. Semmi különlegeset nem éreztem magamban, amikor elkezdtem, csak imádtam kimenni magas dolgok peremére, lenézni, és nem féltem, ezért aztán nem is nagyon értettem, hogy mások miért jönnek azzal, hogy úristen, ne csináld. Talán valamiféle lelki stabilitás az, ami igazán fontos, romos épületben és magas helyeken egyaránt. Hogy tudd, hol a határ, legyen meg benned az alázat. Valahol nyilván egy kicsit örültek vagyunk, de aki túl örült, az meghal, úgyhogy nem is szeretjük, és be sem fogadjuk azokat, akik skalpokat akarnak gyűjteni, és mutogatni szeretnék, hogy mennyire bevállalósak. Ez egyfajta műélvezet, és csak mellékszál benne az, hogy sokszor illegális.

– Örülsz neki, ha bővül a köre azoknak, akik ezt csinálják?

– Egy bizonyos határig igen, még-hozzá két szempontból is: egyrészt tudnak ajánlani új helyeket, ahol ők már jártak, másrészt pedig el is lehet járni velük. Az ugyanis nagyon jó érzés, ha az élményt meg tudod osztani másokkal. Volt, hogy ötvenhatan bementünk egy elhagyatott épületbe, és ott töltöttük az egész éjszakát, az például nagyon különleges volt. Olyan szempontból persze rossz is lehet a köreink bővülése, hogy ha túl nagy a hírverés, akkor megjelennek az idióták, és megölik magukat. Ilyenről viszont szerencsére még nem tudunk.

– De azért hígul az urban explorer-társadalom?

– Akikkel én kapcsolatban vagyok, azokat szerintem nevez-

Az urban explorationnel több dokumentumfilm és -sorozat is foglalkozott már, például a Discovery Channel és az MTV műsorán. Németországban emellett egy horrorfilm is született a Berlin alatti katakombákban kalandozó felfedezőkről.

hetjük keménymagnak, és mi nem viszünk magunkkal, sőt még a levelezőlistánkra sem veszünk fel bárkit, csak olyat, akivel legalább az egyikünk már járt valahol. Hogy kifele mennyire, és milyen emberekkel bővül a kör, azt viszont nem tudjuk befolyásolni. Azt el kell ismerni, hogy aki műmájer alkat, annak ez egy jó lehetőség a műmájerkedésre, és ez veszélyes.

– Az underground kultúrák előbb-utóbb mindig intézményesülnek, bizonyos mértékig mainstreammé válnak. Megtörténik ez majd az urbexszel is?

– Lehet, hogy sokan fognak róla tudni, de ha rajtunk múlik, akkor éles határvonalakat húzunk meg. Nem lesz tehát urbex.hu egy helylistával, amiben leírjuk, hogy itt kanyarodj jobbra, és ott vigyázz, mert kiáll a szög. Olyan lesz kicsit, mint a meghívásos torrentoldalak – magát a szolgáltatást sokan használják, de ezekhez csak kevesek férnek hozzá.

– Említetted már, hogy szoktatok helyeket ajánlani egymásnak. Ezenkívül hogy találtok célpontokat?

– Nekem a legelső egy vidéki ház volt. Minden évben a közelében nyaraltunk, és láttuk, hogy nincs ott senki, a gaz meg már akkora, mint mi, úgyhogy mentünk, és megnéztük, milyen. Később aztán minden ilyen utamba kerülő helyre igyekeztem bejutni, és egyre tudatosabban kezdtem keresni a célpontokat. Ha nemcsak passzívan fogadod be a városi környezetet, hanem figyelsz rá, hogy mondjuk valamire gyanúsán gyér a forgalom, akkor mindig találsz valamit. Elképzelni talán nehéz, de működik. Sokkal több ilyen hely van, mint gondolnád.

– Van Szent Grálotok?

– Nekem a SOTE elméleti tömbje volt, mert az a legmagasabb megmászható épület az országban. Aztán ott a lakishegyi adótorony is, ami a legmagasabb építmény. Nem magassági szempontból pedig talán a Budai Vár a legérdekesebb, alatta a barlangrendszerrel, meg általában a föld alatti óvóhelyek, bunkerek.

– Vannak jobb és rosszabb városok az urbex szempontjából?



Altomán Acelin blogja rövid szünet után június 15-én indult újra kibővült tartalommal.

– Külföldben nem vagyok otthon, de mindenképpen. Kanada például legendás terület, ugyanígy Detroit, de Oroszország is bőven tud mit kitenni az asztalra a múltja miatt, akár csak Németország. Ugyanakkor gondolkodtam már rajta, hogy vajon jó vagy rossz helyen élünk a világban ilyen szempontból, és arra jutottam, hogy jó helyen. Sosem hittem volna például, mennyi szovjet szellemváros van nálunk. Vagy ott a vonattemető. De az ettől függetlenül tény, hogy léteznek urbex turistaközpontok.

– És mint turista, keresed a célpontokat?

– Igen. A hagyományos városnézés engem nem érdekel annyira. A metropoliszokat mondjuk, szeretem a felhőkarcolókkal, de egy kisebb várost már ingerszegénynek tartok, és rögtön elkezdem keresni, hol lehetne felmenni, bemenni vagy lemenni. Inkább itthon mozgok egyébként, de külföldön is igyekszem megragadni a lehetőséget. Van, aki mindenhol a templomokra és a festményekre kíváncsi, én meg erre.

– Romokat és elzárt helyeket fedezel fel. Mennyire játszik szerepet ebben az egészben a magány vagy a melankólia keresése?

– Én sosem szerettem egyedül menni, és bár ismerek olyanokat, akik döntően magukban járnak el, és kicsit rossz értelemben is filozofikus alkatúak, szerintem általánosságban nem jellemző, hogy a magányt keressék az urbexesek. A melankólia művészi potenciálként ott van benne, lehet olyan fotókat készíteni, amikben megjelenik, és a pusztulás képe is benne van, de a többség nem pusztulásmániás, hanem inkább az érdekességet látja benne, a kérdést, hogy vajon miért pusztul az az épület. Amikor egy romos gyár tetején fa nő, vagy egy egész fasor, és csönd van, csak a galambok burukkolnak, akkor nem Csernobil jut eszembe, hanem az, hogy az ember után is van élet, és a természet visszaveszi, ami az övé. A melankólia csak egy extra.

– Tanított neked az urbex valamit önmagaddal vagy a világgal kapcsolatban?

– Minden helyen tanultam egy kicsit. Nem feltétlenül az életről, de mindenhol van valami egyedi, ami üzen valamit

arról, hogy miként éltek ott az emberek, és hogyan hagytak ott dolgokat. Mi maradt meg utánuk, és mi tűnt el, mi tört össze, és mi nem.

Vagy, hogy miért van egy tárgy ott, ahol. Ennek kicsit ilyen Helyszínelők-hangulata is van: meg lehet próbálni visszafejteni a jelekből bizonyos dolgokat. De megesik az is, hogy nincs megfejtés. Eljutottam egyszer például egy háztetőre, amin műsoros CD-k és DVD-k voltak egyenletesen szétszórva, és máig sem tudom megmondani, miért kerültek oda. Tanulság emellett az is, hogy mennyire nem használjuk tudatosan a városi környezetünket, és amúgy is mennyire nem élünk tudatosan. Vannak helyek, ahova meglepően könnyű bejutni, és ez azért elgondolkodtató, bár lényegesnek nem nevezném.

Az urban exploration íratlan alapszabálya egyetlen mondat: „Take nothing but photographs, leave nothing but footprints”, azaz „Csak fotókat vigyél magaddal, és csak lábnyomokat hagyj magad után”.

– Megváltoztatott valamiben az, hogy urbexezel?

– Bátorabb lettem. Elsőre, annál a háznál, amiről beszéltem, csak átugrottunk a kerítésen, aztán ki is rohantunk. Legközelebb viszont már bemerészkedtünk a falig, és onnan jöttünk ki, a következő évben pedig bementünk. Szóval az idegeket megerősíti, és megtanul tőle tiszta fejjel gondolkodni az ember, nem félni nem létező démonoktól, a sötétől, vagy akár az útjában átszaladó egértől. Másrészt pedig jártam egy csomó olyan helyen, ahonnan rengeteg élményt hoztam el.

Így, ilyen egyszerűen.

Bus András

Elérhetőség: altoman.blog.hu

